

VI.

Højtideligheder. Prisopgaver.

I.

Festen i Anledning af Kongens Fødselsdag holdtes Onsdagen den 28de Septbr. Fæsttalen holdtes paa Dansk af Etatsraad Ohlenschläger, som derefter meddelte Udfaldet af Konkurrencen til Universitetets i forrige Aar udsatte Prisopgømsmaale, uddelte Guldmedaljen til den Forfatter som var tilkjendt Præmie og nævnde den som havde faaet Accessit. Festen aabnedes og sluttedes med Udførelsen af den sædvanlige Kantate.

Indbydelseskriftet indeholdt en dansk Afhandling af Profesør Madvig: „om Sprogets Væsen, Udvikling og Liv“, første Stykke (35 S. 4to), samt derhos Bedømmelserne over de indkomne Afhandlinger over Prisopgaverne fra forrige Aar, affattede paa Dansk overensstemmende med hvad herom nu er vedtaget (hv. s. Aarb. f. 1841 S. 27 ff.). De ny Opgaver bleve nogen Tid efter Programmet særskilt bekendtgjorte og uddelte.

Antallet af de indkomne Besvarelser var 4, nemlig over det medicinske, det philosophiske, det naturhistoriske (fra 1840) og det experimentalphysiske Spørgsmaal, af hvilke alene den over det sidstnævnte kunde tilkjendes Præmien og den over det philosophiske Accessit.

Bedømmelserne lyde som følger:

1. Den medicinske Afhandling.

Den medicinske Prisopgave for Aaret 1841 var følgende: „Ud den historisk-kritiske Vej ønskes oplyst, hvilken Indflydelse det 18de Aarhundredes medicinske Literatur i Danmark har haft paa Medicinens og Kirurgiens Fremskridt“. Løsningen af denne Opgave er ikkun forsøgt af En, hvis paa Latin forfattede Afhandling er indsendt under Mærket A og Motto:

“Neque disputationi neque auctoritati ejusquam fidem derogari oportet.”

Cels. Lib. 1.

Skjønt Fakultetet erkjender, at Forfatteren har anvendt megen Flid paa sit Arbejde, og det gjerne ønskede at kunne yde denne Flid en Belønning, seer det sig dog nødsaget til at nægte denne, efterfom Forfatteren ikke har været saa heldig at give Fliden en til det opstillede Maal svarende Retning, men meget mere maa anses for i det Hele at have forsejlet dette. Han synes nemlig aldeles ikke at have opfattet Betydningen af „den historisk-kritiske Vej“ i en Gjenstands videnskabelige Behandling, idet han gjennem hele sin Afhandling, paa faa Undtagelser nær, indskrænker sig til at

anfere de forskjellige Forfatteres Undersøgelser, Meninger og Paastande, uden selv at undersøge, hvorvidt de have bragt Videnskaben Resultater, der kunde betragtes som Bindinger for samme, eller, med andre Ord, hvorvidt Lægevidenskaben kan siges ved hine Forfattere at være bleven fremmet. Ikke heller den Orden hvori Forfatteren har behandlet de forskjellige Gjenstande, er en saadan at den fortjener Bifald, saa lidet som Sproget, for hvilket, i denne Skikkelse, Modersmaalet langt vilde være at foretrække.

Det medicinske Fakultet, den 14de Septbr. 1842.

Vithusen. O. Bang. A. Callisen. Eschricht
C. Otto, Møller. S. A. V. Stein. C. E. Levy. A. G. Sommer.
Dekanus.

2. Den filosofiske Afhandling.

Det for Aaret 1842 ved Universitetet udsatte filosofiske Prisspørgsmaal, angaaende Philosophen Friedrich Heinrich Jakobi og hans filosofiske Vestræbelser, har en Forfatter forsøgt at besvare i en Afhandling med det Motto: „Der Glaube an Gott ist keine Wissenschaft, sondern eine Tugend“, men ikke paa en saa tilfredsstillende Maade, at vi have kunnet finde ham værdig til Præmien. Han begynder med en Fremstilling af Jakobis filosofiske Lære, der ej er utilfredsstillende, men dog ikke tilstrækkelig fremstiller den berømte Forfatters Stræben, Virken og Fortjeneste i Forhold til hans tidligere Samtid, og den Tænkemaade og Tænkningens Retning som han søgte at stride imod. Derpaa gaaer Forfatteren til at underkaste Jakobis Stræben en Kritik, men indskrænker sig til at gjentage hvad der i den nyere og nyeste Tid er blevet sagt om og mod Jakobi, uden at underkaste dette selv en kritisk Prøvelse og at forsøge paa at udfinde, hvad der paa Jakobis Vegne hertil maatte være at svare, uagtet der dog netop hertil var megen Anledning og bestemt Opfordring. Naar endelig Forfatteren gaaer til at skulle omhandle den Indflydelse som Jakobi har haft paa sin og vor Tids hele Philosophi, handler han om visse Forfattere, som enten have knyttet sig til Jakobi eller have haft noget aandeligt Slægtskab med ham, men bedømmer blandt disse især Schleiermacher paa en lidet nøjagtig eller tilfredsstillende Maade. Imidlertid finde vi dog at vi maa antage, at vi have en ung Forfatter for os som fortjener at opmuntres til atter at forsøge sig paa den af Universitetet ved dets aarligen udsatte Prisspørgsmaal aabnede Mark, og tilkjende ham derfor et Accessit.

Kjøbenhavn, den 14de Septbr. 1842.

F. C. Sibbern. X. Nielsen.
Forfatteren fandtes at være Niels Peter Grønberg, Stud. Theol.

3. Den naturhistoriske Afhandling.

Paa Anledning af det i 1840 udsatte naturhistoriske Prisspørgsmaal, om Planternes Forhold til Jordbunden i Danmark, er indkommet en Besvarelse med Motto: „Errare humanum est“. Uagtet denne Afhandling vidner om Forfatterens Kundskaber i forskjellige Naturvidenskaber, kunne vi dog ikke anbefale den til at erholde Præmien. Medens den Afhandling som fremstiller Jædrelandets geognostiske Forholde,

er udførlig og tildels gaaer ind i Materier der ikke vedkomme Spørgsmaalet, er derimod Behandlingen af Opgavens egentlige Gjenstand særdeles kort og ufyldestgjørende. Ved at sammenligne Planter og Jordbund har Forfatteren lagt en geognostisk Inddeling til Grund og næsten kun taget Hensyn til de geognostiske Forholde, hvorimod Jordbundens kemiske og physiske Egenskaber, navnlig den fugtigheds Tilstand, saagodtsom aldeles ere forbigaaede; ligesom Afhandlingen neppe afgiver nogen ny Kjendsgjerning, der kunde bidrage til Opgavens Løsning.

Kjøbenhavn den 5te Septbr. 1842.

J. Reinhardt.

Schouw.

G. Forchhammer.

4. Den physiske Afhandling.

Over den for nærværende Aar udsatte Prisopgave i Physiken: At fremstille Johan Vilhelm Ritters galvaniske Opdagelser, og hævde ham dem som senere Physikere have villet tilegne sig, er ikkun et Skrift indkommet, med Motto: „Was das Genie verspricht, hält die Natur“. Denne Afhandling er ikke blot udarbejdet med Indsigt og Flid, men anbefaler sig tillige ved et Foredrag som røber megen videnskabelig Dannelse, hvorfor vi ikke tage i Betænkning at tilkjende Forfatteren den udsatte Pris.

Kjøbenhavn den 15de Septbr. 1842.

H. C. Ørsted.

V. Zeise.

Forfatteren fandtes at være Ludvig Brandes, Stud. Med. & Kir.

Prisopgaver for 1842—43.

(Bekjendtgjorte baade paa Dansk og Latin.)

I Theologien: Da de nyeste kritiske Undersøgelser om det Ny Testaments Skrifter have henvendt Opmærksomheden paa den Betydning som det Ny Testaments Apokrypher have, med Hensyn til Kristendommens Belysning og Forsvar, forlanges der en Sammenligning mellem de historiske Bøger blandt disse og de ligeartede kanoniske i Henseende til Indhold og Form.

Quum constet e disquisitionibus criticis, quæ recentiore tempore de libris Novi Testamenti instituta sunt, haud parum praesidii ad rem Christianam illustrandam et defendendam e studio librorum Nⁱ Tⁱ apocryphorum redundare posse, instituat^{ur} inter libros canonicos et apocryphos historici generis comparatio, quæ quum argumenti tum formæ rationem habeat.

I Lovkyndigheden: Det undersøges, hvorledes den danske Familierets Grundfætninger i Tidernes Løb have udviklet og forandret sig.

Disquiratur, quomodo principia juris familiæ apud nos successu temporum confirmata et mutata sint.

I Medicinen. Hvilken Indflydelse have de nyere Forskninger og Opdagelser i Physiologien haft paa Læren om Lægemidlernes Virkemaade?

Exponatur, quænam vim in doctrinam de modo, quo agant medicamina, excolendam habuerint recentiores physiologorum indagaciones.

I Historien: Af Rikterne, især nordiske og engelske, at opløse, hvilken Indflydelse den politiske Forbindelse mellem Danmark og England i første Halvdel af det 11te Aarhundrede havde paa det forstnævnte Riges borgerlige og kirkelige Forfatning og paa dets Kulturtilstand overhovedet.

E monumentis historiae maxime septentrionalis et Anglicae illustretur, quam vim conjunctio politica, quae priore saeculi undecimi parte inter Daniam et Angliam constabat, ad res illius regni civiles et ecclesiasticas constituendas et ad statum culturae ejus universe efformandum habuerit.

I Philologien: At undersøge, hvilke Spor der i Euripides's Tragedier findes af hans Tids Filosofi.

Investigetur, quanam in Euripidis tragoediis vestigia philosophiae illorum temporum reperiantur.

I den orientalske Philologi: Af Texten i Hitopadesas at udlede Grundtrækkene af Sanskritsprogets Syntax.

E libris Hitopadesae eruantur elementa syntaxis linguae Sanscritae.

I Philosophien: Efter en forudstikket almindelig Sammenligning imellem Fichtianismen og Spinozismen, estervises disse filosofiske Systemers Afvigelse i Bestemmelsen af det Godes Begreb, og dernæst afgjøres det, hvorvidt ethvert af Systemerne i denne Henseende maa antages at have truffet det Sande.

Præmissa brevioris Spinozismi et Fichtianismi comparatione, exploretur, quatenus in idea boni absoluti definienda inter se differant et quam prope eorum uterque ad verum accesserit.

I Æsthetiken: At opløse, hvorvidt det danske Sprog, især i det poetiske, har faaet sin højere Dannelses af det tyske, hvorvidt ikke?

Ostendatur, lingua Danica, maxime poetica, quatenus cultiorem elegantiam Germanicae debeat, quatenus non debeat.

I Mathematiken: At udvikle Principerne for de algebraiske rationale Funktioners Dekomposition og Udvikling i uendelige Rækker, og derhos vise disse Rækkers vigtigste Egenskaber.

Explicentur principia, quibus functiones algebraicae et rationales vel in simpliciores decomponuntur vel in series infinitas evolvuntur, ita ut simul ostendatur, quanam sint harum serierum proprietates graviore.

I Kemien: Der ønskes udviklet og opløst, hvilke kemiske Undersøgelser vi fortrinligt skyldt Nutidens Lære om Ætherarterne og de dermed nærmest beslægtede Stoffer.

Recenseantur investigationes chemicæ, ex quibus imprimis derivanda sit nostri ævi doctrina de natura ætherum corporumque iis affinium.

I Naturhistorien: Der forlanges en fuldkommen anatomisk Undersøgelse af Lugtenerven fra deres Oprindelse, denne indbefattet, til deres Fordeling i Lugteorganet hos Stertallet af de indenlandske Fiskeflægter af benede Fiske, med Angivelse af de undersøgte Arter. Herved tages tillige Hensyn til de ældre Forfatteres Arbejder. Beskrivelserne maae opløses med de nødvendige Tegninger.

Desideratur disquisitio absoluta anatomica, labores auctorum antecedentium respiciens, nervorum olfactoriorum eorumque descriptio ab ortu in cerebro usque ad ramificationem in ipso organo apud præcipua piscium osseorum indi-

genarum genera, ita ut species, quæ examini subjectæ fuerint, nominentur. Commentationem comitari debent delineationes maxime necessariae.

Anm. Besvarelsene kunne affattes paa Dansk eller Latin, undtagen i den klassiske Philologi, hvor Afhandlingen maa skrives paa Latin, og i Æsthetiken, hvor Modersmaalet bruges. Indsendelsen fæer til Universitetets Rector før den 15de Juli 1843.

II.

Mandagen den 14de Novbr. holdtes den sædvanlige Fæst til Erindring om Reformationens Indførelse i Sædrelandet og i Anledning af Rektoratets Omskiftning. Fæsttalen holdtes paa Latin af Professor Gundelach-Møller og handlede "de unitate medicinæ". Efterat Taleren var tilende, fremtraadte det theologiske Fakultets Dekanus, Professor Scharling, og proklamerede den til Doktor i Theologien ved Gæsediplom freerede Provst A. K. Holm som saadan, hvorefter det lægevidenskabelige Fakultets Dekanus Professor Otto freerede ovennævnte Licentiat C. E. Senger til Doktor i Medicinen. Tilfældst besteg den fungerende Prorektor Konferentsraad Ørsted Kathedret og proklamerede de ovennævnte Adjunkt C. E. Mundt og Kand. Med. S. C. Veis som Magister Artium og Licentiat i Medicinen, meddelte Udfaldet af den nylig afholdte Examen Artium, hvorved de ovenanfæorte 7 Studerende tildeltes den dem tilkjendte encomium publicum, proklamerede de 4 Dekani for næste Aar og endelig den til Rector for det ny akademiske Aar valgte Professor i Theologien Dr. C. E. Scharling.

Før og efter Talerne udfæortes, som sædvanligt, Sang af de Studerende.

Indbydelseskæriftet indeholdt en latinsk Afhandling af Professor Gundelach-Møller: de quæstione, quousque liceat et oporteat operationem instituere chirurgicam. 14 S. 4to.

De 4 Dekani for 1843 ere:

- i det theologiske Fakultet Professor Clausen,
- juridiske Fakultet Professor Larsen,
- lægevidenskabelige Fakultet Professor Eschricht,
- filosofiske Fakultet Konferentsraad Verlauff.

Det bemærkes, at Rectoratet for det følgende Aar efter den foreskrevne Orden vilde have tilfældt Professor Hohlenberg, men da han ikke ønskede at modtage samme, tilfældt det Professor Scharling, som den næste efter ham i Fakultetet.
